

מסכת עירובין

פרק א'

משנה א'

באיזה מבוי מדובר פה? מבוי שאינו מפולש ואינו רחב 16 אמה, או מבוי מפולש ורחב 16 אמה. מה דין המבוי מדאורייתא? רשות היחיד. מדרבנן? כרמלית. למה רבנן גזרו שיש על המבוי דין כרמלית? כי הרבה אנשים מסתובבים ונראה כרשות הרבים, ובשביל שאנשים לא יטעו בין מבוי לרשות הרבים, גזרו שיש על המבוי דין כרמלית. מה צריך לעשות בשביל שיוכלו לטלטל במבוי? שיתופי מבואות בשביל היכר שזה לא רשות הרבים, ולחי או קורה בשביל היכר בין המבוי לרשות הרבים, (נראה מחלוקת משנה ב') האם הקורה ששמים בפתח המבוי זה משום היכר או משום מחיצה? מחלוקת, לת"ק משום היכר, ולכן אם המבוי גבוה מ- 20 אמה ימעט, ולר' יהודה זה משום מחיצה ולא צריך למעט מפני שאנו אומרים פי תקרה יורד וסותם. עד כמה פתח נקרא פתח ולא פרצה? עד 10 אמות רוחב. מאיפה לומדים השיעור של הפתח? מפתח ההיכל של בית המקדש שהיה רחב 10 אמות, וגבוה 20 אמה. מה הדין אם רחב מ- 10 אמות? לת"ק אם יש צורת הפתח כשר, או שממעט. ולר' יהודה שהקורה משום מחיצה אפי' שרחב מ- 10 אמות אומרים, פי תקרה יורד וסותם. (תוי"ט) איך יכול להיות שקורה למעלה מ- 20 אמה ולכו"ע לא צריך למעט? אם יש על הקורה ציורים שזה ניכר, או שיש צורת הפתח.

משנה ב'

איך מכשירים מבוי שיהיה מותר לטלטל בו? מחלוקת (בתוך מחלוקת) לת"ק לב"ש לחי וקורה לב"ה או לחי או קורה בין פתח מ- 4 טפחים עד 4 אמות ובין פתח מ- 4 אמות עד 10 אמות. לר' אליעזר לחיין שסובר כב"ש ולא חייבים דווקא לחי וקורה אלא אפשר גם לחיין, לר' ישמעאל בפתח מ- 4 אמות עד 10 אמות סובר כת"ק שזה מחלוקת ב"ש וב"ה אבל בפתח מ- 4 טפחים עד 4 אמות סובר שגם ב"ש יודו לב"ה שמספיק לחי או קורה, ולר' עקיבא סובר כמו ת"ק רק אחד מהם סובר שפתח פחות מ- 4 טפחים לא צריך לא לחי ולא קורה ואחד מהם סובר שצריך או לחי או קורה. מה הטעם של ב"ש? שמדאורייתא צריך 4 מחיצות, והלכה למשה מסיני אומרת שמחיצה רביעית מספיק לחי וקורה. מה הטעם של ב"ה? שמן התורה צריך 3 מחיצות והלכה למשה מסיני באה להוסיף שצריך לחי או קורה להיכר. לסיכום: פתח פחות מ- 4 טפחים. לר"ע או ת"ק לא צריך לחי ולא קורה ולב"ש וב"ה מספיק או לחי או קורה פתח מ- 4 טפחים עד ארבע אמות לת"ק לב"ש צריך לחי וקורה לתלמיד אחד (ר"מ) גם לב"ש מספיק לחי או קורה פתח מ- 4 אמות לכו"ע לב"ש לחי וקורה לב"ה או לחי או קורה. (ולר"א משמע שתמיד צריך לחיין בפתח מ- 4 טפחים).

משנה ג'

מה שיעור לבנינה? 3 טפחים. אריח? 1.5 (חצי לבנינה) מה שיעור רוחב קורה? כדי לקבל אריח. איזה רוחב קורה יכולה לקבל אריח? טפח. כמה נשאר מכל צד? $\frac{1}{4}$ טפח ויכול להניחה עם טיח איך מניח האריח? אורך על אורך מפני שאורך האריח הוא שלושה טפחים.

מְשִׁנָּה ד' ה'

האם צריכה הקורה להיות גם חזקה לקבל אריח? לת"ק צריך לר' יהודה לא צריך. ולכן לפי ר' יהודה אם יש קורה של קש מה הדין? רואים אותה כאילו היא חזקה כמתכת. ואם היא עקומה? רואים אותה כאילו היא ישרה, ואם היא עגולה? רואים כאילו היא מרובעת. איך יכולים לדעת בקורה עגולה אם יש רוחב טפח? שליש ההיקף זה רוחב.

מְשִׁנָּה ד'

שיעור גובה לחיין? 10 טפחים. עובי? כל שהוא. רוחב? לת"ק כל שהוא לר' יוסי 3 טפחים.

מְשִׁנָּה ז'

לגבי איזה דברים נחלקו אם אפשר לעשות עם בעלי חיים? לחי, גולל (כיסוי לקבר), וגיטי נשים. מה הדין לגבי לחי? לת"ק מותר לר' יוסי אסור. מה הטעם לר' יוסי? שאולי הוא ימות והוא יפחת מ – 10 טפחים, והטעם לת"ק? שאנו לא חוששים שימות. מה הדין לגבי גולל? לת"ק הבהמה נהיית טמאה ולר' מאיר בעלי חיים לא נקרא מחיצה. איזה טומאה מקבלת הבהמה? כמו מת אבי אבות הטומאה. האם יש עוד בעל חי שמטמא (בעודו חי)? לא, (אמנם ע"י זבחים ק"ה ע"א רש"י ד"ה אף כל) האם אחרי שהסירו את הבהמה מהקבר היא עוד טמאה? כן (לדעת הרע"ב). מה הדין לגבי גיטי נשים? לת"ק כותבים על הקרן וצריך לתת את כל הבהמה כי אם לא הגט מחוסר קציצה, ולר' יוסי הגלילי זה פסול כי צריך להיות כמו ספר שאין בו רוח חיים.

מְשִׁנָּה ח'

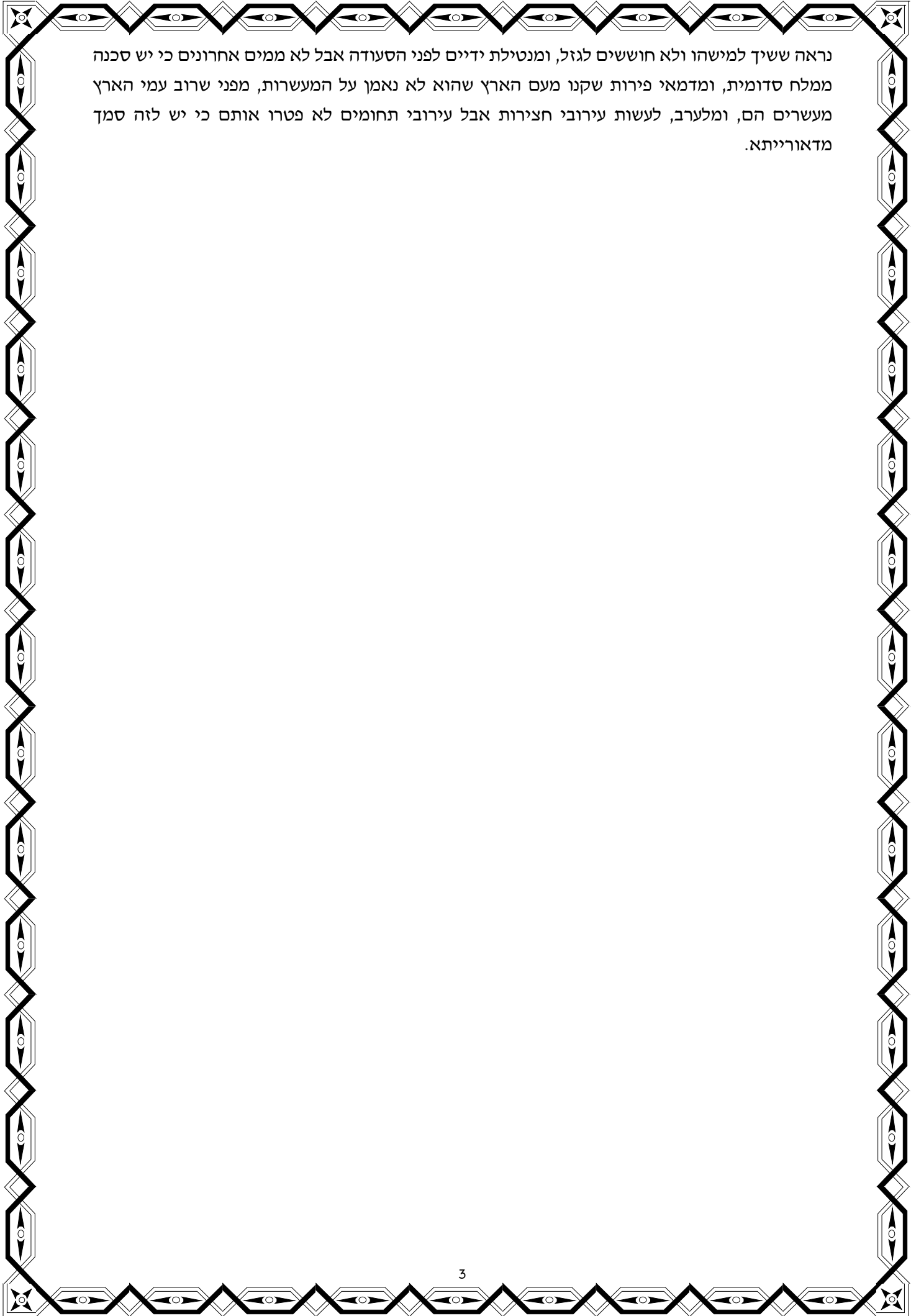
איזה דין יש לבקעה? כרמלית שיירה בבקעה, איך יכולים לטלטל? לעשות מחיצה באוכפים ובמרדעות. מה החידוש? שאפי' יש הרבה רווחים בכל אופן זה מחיצה. איזה 3 תנאים צריך שיהיה? גובה 10 טפחים, שלא יהיה פרוץ מרובה על הסתום, ושלא יהיה 10 אמות בפתח אחד כי זה פרצה.

מְשִׁנָּה ט'

איך נקראת מחיצה בחבלים? מחיצת ערב. איך יכולים לעשות מחיצה משלושה חבלים? שכל החבלים רוחבן יותר מטפח (טפח ושלוש משהויים) ובין חבל לחבל משאירים פחות מ – 3 טפחים א"כ יש לנו גובה מחיצה של 10 טפחים מתורת לבוד.

מְשִׁנָּה י'

איך נקראת מחיצה של קנים? מחיצת שתי. איך עושים המחיצה? שמים קנים בגובה 10 טפחים והרווח בין אחד לשני פחות מ – 3 טפחים ונחשב לסתום סתום מתורת לבוד. למי התירו לעשות כזו מחיצה? מחלוקת. לר' יהודה רק לשיירה זאת אומרת רבים בדרך. לחכמים א' מה שכתוב במשנה ח' שמובא זה לא דווקא אלא המשנה מדברת ברגילות וזה אפי' יחיד בדרך, לר' יוסי בר יהודה אין כזו מחיצה ללא שתי וערב. לחכמים ב' שתמיד מספיק אחד משני דברים או שתי או ערב, ואפי' ליחיד ביישוב מותר. מה הם הקולות לעשות כזו מחיצה? רבים, בדרך. החומרות? יחיד, ביישוב. מי מתיר רק לרבים? ר' יהודה. מי מתיר רק בדרך? חכמים א'. מי אוסר בכל? ר' יוסי בר רבי יהודה. מי מתיר בכל? חכמים ב'. מה הפי' במחנה? מחנה של צבא שיוצא אפי' למלחמת הרשות. איזה דברים פטרו אותם? לקחת עצים אפי' שזה

נראה ששיך למישהו ולא חוששים לגזל, ומנטילת ידיים לפני הסעודה אבל לא ממים אחרונים כי יש סכנה ממלח סדומית, ומדמאי פירות שקנו מעם הארץ שהוא לא נאמן על המעשרות, מפני שרוב עמי הארץ מעשרים הם, ומלערב, לעשות עירובי חצירות אבל עירובי תחומים לא פטרו אותם כי יש לזה סמך מדאורייתא.

פרק ב'

משנה א'

מה הפי' פסים? קרשים. דיומדין? שני עמודים. בשביל מה מניחים אותם? למחיצות לבירות מים. כמה קרשים צריך להניח? מחלוקת, לר' יהודה ארבעה דיומדין שזה שמונה קרשים, לר' מאיר ארבעה דיומדין וארבעה פסים פשוטים שזה ביחד 12 פסים. מה השיעור של הפסים? גובה 10 טפחים, רוחב 6 טפחים (אמה), עובי כל שהוא. כמה רוחב אפשר שיהיה בין דיומד לדיומד? מחלוקת, לר' מאיר 10 אמות, לפי חשבון של שתי רבקות (עול) שבכל רבקה שלוש פרות וכל רוחב פרה זה $1\frac{2}{3} \times 6$. איך הם צריכות להיות הפרות כאשר מודדים אותם? קשורות. איזה דבר בא להרוויח לנו את השיעור? שרבקה אחת נכנסת ורבקה אחת יוצאת. לפי ר' מאיר מתי צריך להוסיף פשוטים? רק אם יש רוחב 10 אמות ולר' יהודה? אם יש רוחב $1\frac{1}{3}$. לפי חשבון של שתי רבקות שבכל רבקה ארבע פרות $2\frac{2}{3} \times 8$. מתי לכו"ע לא צריך? פחות מ-10. מתי לכו"ע צריך? יותר מ- $1\frac{1}{3}$. האם כך אפשר לעשות מחיצות? לא, רק לעולי רגלים התיירו. האם גם בן אדם יכול לשתות? לא, הוא יורד לשתות.

משנה ב'

האם יש הגבלה להקריב את הפסים? כן, עד כדי שהפרה תוכל ליכנס ראשה ורובה. למה כך צריך להיות? מפני שאם הבהמה תהיה מחוץ לדיומדין יש חשש שיוציא מהבור מים לחוץ מהדיומדין. כמה אפשר להרחיק? כמה שרוצה אבל בתנאי שישים פסים לפי כמה שמרחיק, לפי ר"מ כל 10 אמות לר' יהודה כל $1\frac{1}{3}$. יש מישהו שחולק על זה? כן, ר' יהודה במשנה ג'.

משנה ג'

מה הדין אם הקיפו שטח בבקעה מחיצות של 10 טפחים? מן התורה זה רשות היחיד, מדרבנן עד בית סאתיים התיירו לטלטל. יותר מבית סאתיים דווקא אם הוקף לדירה התיירו לטלטל. מה סובר ר' יהודה? שבדיומדין זה נקרא מחיצה שלא הוקפה לדירה ולכן רק עד בית סאתיים אפשר להרחיק. מה חכמים סוברים? שדיר או סחר, או בית דירה, או מוקצה מותר לטלטל אפי' ביותר מבית סאתיים (כי זה הוקף לדירה) אותו דין פה בדיומדין ומה שחכמים קבעו שרק עד בית סאתיים מותר לטלטל זה בגינה וקרפף, לכן גם פה יכולים לטלטל בכמה שרוצה ובתנאי שירבה בפסים. (כמשנה ב')

משנה ד'

אם רבים עוברים בין הדיומדין האם הם מבטלים המחיצות? מחלוקת לר' יהודה מבטלים ולכן צריך לסלק הדרך לצדדים, ולחכמים בגלל שהמחיצות רחבות 6 טפחים הם חשובות והרבים לא מבטלים אותם. מה זה באר? בור שמימיו מתמלאים מהתהום. בור? שאספו בתוכו מים. מה יותר סיבה להקל לנו לעשות לו דיומדין? באר שתמיד יש בו מים, ורבים בגלל שאם לא יוכלו לקחת מים יזכירו אחד לשני שאסור לטלטל כי אין כבר מים. מה הסיבה לאסור לנו לעשות דיומדין? בור, מפני שהמים יכולים להיגמר, ויחיד, שאם יגמרו המים אין מי שיזכיר לו. א"כ מה הדין בבאר הרבים? לכו"ע עושים דיומדין. בבור היחיד? לכו"ע לא עושים. באר היחיד או בור הרבים? מחלוקת, לר' עקיבא עושים מפני שבכל אחד יש מעלה, או באר או רבים ולר' יהודה בן בבא לא עושים כי בבאר היחיד אין מי שיזכיר לו, ובבור הרבים אולי יכלו מימיו. (ז"א לר"ע מספיק מעלה אחת בשביל שיהיה מותר לטלטל, ולר"י בו בבא צריך שני

מעלות). **אם רוצים לשתות מים בשבת מה צריך לעשות?** מחיצה גבוהה עשרה טפחים. למה? מפני שבור כרגיל רחב 4 טפחים וגבוה עד 10. ומסביבו זה רשות הרבים או כרמלית. **תן עוד שם למחיצה?** חגורה.

מַשְׁנֵה ה'

מה השיעור של בית סאתיים? כחצר המשכן 50×100 אמה = 5000 אמה. **האם אפשר לעשות אותם מרובע?** בדיוק לא, רק אפשר לעשות $70 \frac{2}{3} \times 70 \frac{2}{3}$ שווה 4993 אמות. **באיזה בית סאתיים מדברת פה המשנה?** מרובעות. **כמה אמות זה?** 4993. **האם מותר לטלטל בבית סאתיים מוקפות מחיצה?** מחלוקת לר' יהודה בן בבא, דווקא אם הוקף לדירה כגון שומרה (סוכת שומרים), או בית דירה (שבן אדם גר שם לפעמים), או שסמוכה לעיר (שבן אדם יכול להגיע שם בשבת שזה בתוך התחום), לר' יהודה אפי' שיש שם רק בור, שיח, ומערה, ולר"ע עד $70 \frac{2}{3} \times 70 \frac{2}{3}$ שזה 4993 אמות מרובעות אפי' שאין שום דבר, ולחכמים ממשנה ג' אפי' עד בית סאתיים שזה 5000 אמה מרובעות. **מה נקודות המחלוקת?** אם צריך עד בית סאתיים הוקף לדירה או לא, ואם צריך מה נקרא הוקף לדירה. **האם הבית סאתיים צריך להיות מרובע דווקא?** לר' אליעזר כן מפני שזה עושה שייראה כרשות היחיד ולר' יוסי אפי' מלבן 50×100 .

מַשְׁנֵה ו'

כמה דברים שמע ר' אלעאי מר' אליעזר? 3. **מי עוד שמע?** אף אחד. **מהן?** 1. ששטח שמוקף מחיצות אפי' שלא הוקף לדירה מותר לטלטל, אפי' שזה שטח גדול כבית כור (30 סאה שזה 75,000 אמות מרובעות). 2. שאם דיירי החצר עשו עירוב ואחד שכח ולא עירב, אי"כ הוא צריך לבטל את רשותו בחצר וע"י כך יכולים לטלטל בחצר, והוא נהיה כמו אורח של שאר הדיירים אי"כ הוא אסור לו להוציא מביתו לחצר כי אם מוציא מבטל את הביטול, אבל להם מותר להוציא כי כשביטל את הרשות של חצירו גם רשות ביתו בטילה והכול כרשות אחת. 3. שבפסח אפשר לצאת ידי חובת מצוות מרור גם בעשב שעליו דומים לעקרב. **מה חכמים סוברים ב - 3 דברים הללו?** ששטח שלא הוקף לדירה רק עד בית סאתיים מותר לטלטל, ואחד מהדיירים שביטל חצירו רשות ביתו לא בטילה וגם להם אסור להוציא מביתו לחצר כי הבית זה רשות אחרת, ולא יוצאים בעקרבנים בפסח.

פרק ג'

משנה א'

בכל מערבים איזה עירוב מדובר פה? עירוב תחומים. ומשתתפים? שיתופי מבואות. מה הדין בעירובי חצירות? מערבים רק בפת. מה הטעם שהקילו בעירוב תחומים? מפני שלכתחילה מערבים רק לדבר מצווה. באיזה דברים גם עירובי תחומים לא מערבים? במים ומלח. הטעם? שהם לא מזינים, לגבי עוד איזה דינים יש החילוק בין כל מזון למים ומלח? כסף מעשר שני בירושלים, והנודר מכל דבר שמזין. בעירוב תחומים האם אנו צריכים שהעירוב יהיה ראוי לאכילה? לכו"ע צריך שיהיה ראוי לאכילה אלא שלפי חכמים אפי' שראוי לאחרים לאכילה ולסומכוס צריך שיהיה ראוי לאכילה למערב, לכן לפי חכמים מערבים לנזיר ביין כיון שראוי לאחרים, ולישראל בתרומה שראוי לכוהנים אבל לסומכוס לנזיר ביין מערבים כי יכול להישאל על נזירותו וזה יהיה ראוי לו, אבל לישראל בתרומה אפי' שיכול להישאל על התרומה היא תחזור להיות טבל, מה זה בית הפרס? שדה שנחרש בו קבר. האם כהן יכול להיכנס? כן, מפני שיש שם רק עצמות כי הבשר כבר נתעכל באדמה, וכהן עושה מלפניו רוח שאם יהיו עצמות קטנות הם יעופו, ועצמות גדולות הוא יזהר מלדרוך עליהם, ואם אדמה מכסה העצמות הוא לא נטמא כי עצם מטמאה רק במגע. האם אפשר להניח שם עירוב תחומים לכהן? כן, כי יכול להגיע לעירובו. האם אפשר להניח עירוב בבית הקברות? מחלוקת. האם יש חילוק בין כהן לישראל? לא, כי כהן גם יכול ליכנס ע"י דבר שיחצוץ בינו לבין הקברים. מה המחלוקת? להסבר המחלוקת צריך לדעת 4 דברים: 1. שעירוב תחומים זה לדבר מצווה. 2. העירוב קונה שביתה בבין השמשות. 3. אסור ליהנות מבית קברות. 4. מצוות לא ליהנות ניתנו. א"כ בבין השמשות שמניח העירוב בבית הקברות ונהנה מבית הקברות אין שום בעיה מפני שמקיים מצווה (שעושה העירוב לדבר מצווה) ומצוות לא ליהנות ניתנו, רק אחרי בית השמשות חולקים חכמים ור' יהודה, שחכמים סוברים שאדם רוצה שעירובו ישמר ולכן ממשיך ליהנות מבית הקברות אפי' שכבר לא מקיים מצווה וזה אסור, אבל ר' יהודה סובר שאדם אחרי שקנה שביתה לא איכפת לו מהעירוב וממילא הוא לא נהנה מבית הקברות. אם חולקים גם בכהן וגם בישראל למה ר' יהודה אומר ולכהן? להשמיע לנו חידוש שגם לכהן אפשר שם לערב מפני שיכול להגיע לעירובו.

משנה ב'

כפי מי הולכת משנה ב'? כמו סומכוס שאומר שלישראל א"א לערב בתרומה. באיזה דברים אפשר לערב אפי' שלא קיים בהם מצוותם כמו שצריך? דמאי, מעשר ראשון שנטלה תרומתו וכו'. (כל הדברים הנ"ל הסברנו במסכת שבת פרק י"ח משנה ב') במה א"א לערב? טבל מעשר ראשון שלא נטלה תרומתו וכו'. בידי מי א"א לשלוח העירוב? חרש, שוטה וקטן. הטעם? שאין בהם דעת לומר ולחשוב שכאן תהא שביתתו של פלוני. ובידי מי עוד א"א לשלוח? כותי או צדוקי שלא מודים בדין עירוב. הטעם? שלא בטוח שיניחו את העירוב במקומו ואפי' אם יניחו לא בטוח שמתכוונים שפלוני יקנה שביתה כי הרי הם לא מודים בעירוב.

משנה ג'

נתנו באילן, היכן נמצא האילן? ברשות הרבים. מה רוחב האילן? 4 על 4 טפחים. מה הם הכללים ששייכים למשנתנו? 1. שביתה קונה בבין השמשות. 2. עירוב תחומים זה לדבר מצווה. 3. והתירו איסור

שבות בביה"ש לצורך מצווה. נתנו בבור היכן נמצא הבור? בכרמלית, ולכן אפי' הבור עמוק מאה אמה זה רק איסור שבות להוציאו לכרמלית. נתנו בראש הקנה או הקונדס היכן נמצא הקנה? ברשות הרבים. א"כ למה אפי' גבוה מאה אמה? כי הקנה לא רחב 4 טפחים. על איזה קנה אם הניח זה לא עירוב? אם זה מחובר לאדמה. הטעם? כי מיד שעולה עליו יכול להיתלש. למה באילן לא חוששים לזה? כי באילן זה לא ייתלש מעצמו שיש לו גזע עבה. נתנו במגדל ואבד המפתח, מה הדין בסתם מנעול? זה לא עירוב כי לא יכול להביא איליו העירוב. מנעול שקשור בחבלים ואבד המפתח? מחלוקת לת"ק סכין מותר לטלטל אפי' לא למלאכתו המיוחדת ולכן רק על שבות אחד עובר שחודת החבלים. ולר' אליעזר סכין אסור לטלטל רק למלאכתו המיוחדת לכן עובר על שתי שבותין שתלויין אחד בשני (1. טלטול הסכין, 2. חיתוך החבלים.) וזה לא התירו אפי' בביה"ש.

משנה ד'

התגלגל חוץ לתחום, מה קרה? העירוב התגלגל מחוץ לתחום 2000 אמה. איזה עוד דוגמאות מביאה המשנה? שנפל עליו גל, או נשרף, או שהעירוב היה תרומה ונטמא. האם זה עירוב? תלוי אם זה קרה לפני ביה"ש זה לא עירוב ואם זה קרה אחרי ביה"ש זה עירוב. מה הדין אם זה ספק מתי זה קרה? מחלוקת, לר"מ ור' יהודה מפני שזה ספק הוא נהיה כמו חמר גמל שהחמור מושכו לקדימה והגמל לאחורה, העיר שגר בה היא כמו הגמל והמקום שרצה לקנות שביתה זה כמו החמור ויכול ללכת אך ורק בין שניהם, ולר' יוסי ור' שמעון ספק עירוב כשר מפני שאומרים העמד עירוב על חזקתו. מי עוד אוהז שספק עירוב כשר? חמישה זקנים. מי שמע מהם? אבטלמוס.

משנה ה'

האם בן אדם חייב להחליט בערב שבת היכן הוא רוצה שהעירוב יקנה לו? יכול להתנות. מה הסיבה שמביאה אותו לעשות תנאי? או בגלל שגויים באים ורוצה לברוח מהם, או שחכם בא ורוצה לבוא אליו. מה הטעם שמועיל תנאי? שבגלל שתחומים זה מדרבנן ובדרבנן אומרים ברירה. מה הדין אם באו שני חכמים ואחד מהחכמים זה רבו? מחלוקת לר' יהודה הוברר הדבר שאצל רבו רוצה ללכת, ולחכמים למי שירצה יכול ללכת, ואם שניהם רבותיו? לכו"ע למקום שירצה ילך.

משנה ו'

מה החומרה והקולא שיש ביו"ט הסמוך לשבת אם אומרים שזה שתי קדושות? יכול לערב שני עירובין לשני צדדים. ומה יהיה הדין אם נאכל בראשון? אינו עירוב לשני. האם יכול לקחת עירוב אחר ביו"ט ולשים אותו לשבת? לא. הטעם? שאין יו"ט מכין לשבת. מה חכמים אמרו לר' אליעזר? כפילות לשון מערב לרוח אחת וכו' או מערב לשני ימים וכו'. למה יש כפילות לשון? שבאים חכמים להגיד לר"א שכמו שבשבת ביום אחד אין לערב לשני רוחות כך גם ביו"ט הסמוך לשבת אין לערב לשני רוחות. איך מערב עירוב אחד לשני ימים לחכמים? ביום הראשון אם זה יו"ט מוליד ומחכה לביה"ש וחוזר עם העירוב, וביום השני מחכה עד שחשיכה ואוכל את זה. ואם שבת יצא היום הראשון? משאיר שם את העירוב וכשמחשיך בודק אם העירוב נשאר, וא"כ יכול ללכת גם ביום השני. על מתי אומרת המשנה נמצא משתכר בהליכתו ומשתכר בעירוב? שיו"ט חל ביום שישי שהוא חזר יחד עם העירוב וזה נשמר לו וכך יכול ללכת גם ביום השני, וגם לאכול העירוב. מה הדין אם העירוב נאכל ביום הראשון? זה לא עירוב לשני. מה הטעם לפי חכמים הרי ראינו שהם אוהזים שזה קדושה אחת? אלא שיש ספק אם זה קדושה אחת או שני קדושות, ולכן מחמירים.

משנה ז'

שני ימים טובים של ראש השנה מה דינם? לר' יהודה שתי קדושות. ולחכמים קדושה אחת, לכן לר' יהודה מה הדין? עושה שני עירובין לשני צדדים, ואם נאכל בראשון אינו עירוב לשני. ולחכמים? עושה עירוב לצד אחד ונאכל בראשון עירובו לשני.

משנה ח'

איזה עוד דין אומר ר' יהודה לגבי ראש השנה? שאפשר לעשות תנאי על הכלכלה שמלאה עם פירות טבל. מה התנאי? שמפריש התרומה ואמר אם היום יום חול עכשיו זה תרומה, ואם היום זה קודש אין בדברי כלום ולמחרת אומר אם אתמול היה חול הפרשתי אתמול ואם היום חול הריני מפריש עתה. למה זה מועיל לפי ר' יהודה? כי סובר שראש השנה הם שני קדושות. מה עוד יכול לעשות ממה נפשך? ביצה שנולדה בראשון לאוכלה בשני כי אם יום ראשון זה יו"ט השני זה חול ומותר לאכול הביצה ואם היום הראשון זה חול מותר לאכול ביו"ט ביצה שנולדה בחול. מי חולק על ר' יהודה? חכמים שסוברים ששני הימים הם קדושה אחת. הטעם? משום שעושים ראש השנה שני ימים שמא יזלזלו ולא מספק כי אפי' אם באו עדים מן המנחה ולמעלה עושים שני ימים. מתי חכמים סוברים ששני ימים הם שני קדושות? שני ימים טובים של גלויות שעושים אותם מספק.

משנה ט'

בכמה נקודות חולקים ר' דוסא בן הרכינס וחכמים? 2. 1. אם מזכירים ראש חודש בראש השנה. 2. אם אומרים אם היום אם למחר, או אם היום אם אמש. מה הטעם של ר' דוסא? כי ראש השנה זה ראש חודש. ובשביל שלא יהיה שקרן בתפילתו אומר אם היום אם למחר. מה הטעם של חכמים? שראש חודש כלול בראש השנה ולא אומר אם היום אם למחר שלא יבואו לזלזל.

פרק ד'

משנה א'

אדם שיצא מחוץ לתחום בשבת מה דינו? יש לו רק ארבע אמות. הוציאווה בעל כורחו? אותו דין כי במציאות הוא נמצא מחוץ לתחום. אם החזירו אותו בעל כורחו לעיר? דינו כמי שבכלל לא יצא מהעיר. חזר מרצונו לעיר? אין לו רק ארבע אמות מפני שחזר לעיר שהיה אסור לו לחזור. אם הוציאווה בעל כורחו לעיר או דיר או סחר מקום שמוקף מחיצות מה דינו? מחלוקת לר"ג ור' אלעזר בן עזריה הולך את כל המקום שמוקף מחיצות כי הכול נחשב כארבע אמות, ולר' יהושע ור' עקיבא, יש לו רק ארבע אמות כי בביה"ש לא שבת במקום המחיצות. מה היה המעשה עם התנאים הנ"ל? שבאו ממקום בשם פרנדיסין, והספינה שלהם הפליגה ללב ים בשבת מחוץ לתחום ר"ג וראבי"ע הלכו את כל הספינה ור"י ור"ע לא זזו מארבע אמות לפי סברת כולם מה הדין? שיכולים ללכת את כולה כי אפילו לר"י ור"ע שאומרים שצריך לשבות בביה"ש במקום המחיצות כך היה. א"כ למה לא הלכו את כולה? שרצו להחמיר על עצמם ולא לחלק בין אם שבתו שם ביה"ש או לא שבתו.

משנה ב'

מה היה הסיפור? שבערב שבת לא הגיעו לנמל עד שבת, והנמל היה ללא מחיצות. מה שאלו את ר' גמליאל? אם מותר להם לרדת מהספינה כי אולי היו מחוץ לתחום שבת מהנמל. מה ענה להם ר' גמליאל? שיש לו משקפת מיוחדת שיכול למדוד המרחק בים וביבשה וראה שלפני בין השמשות היו כבר בתוך התחום.

משנה ג'

מי שיצא ברשות מה הפי' ברשות? ברשות ב"ד להציל מפיקוח נפש או להעיד עדות. ומה היה? אמרו לו שכבר עשו מה שצריך לעשות. מה דינו? הולך 2000 אמה לכל צד שקונה שם שביתתו. מה פי' אם היה בתוך התחום? אם האלפים אמה שלו נכנסות לתוך 2000 אמה של העיר חוזר לעיר ודינו כבני העיר, למה נתנו לו כזו קולא? בגלל שאנו רואים עוד קולא שנתנו להולכים להציל שיכולים לחזור עם כלי מלחמתם. למה הקילו להם לחזור עם כלי זינם? משום מעשה שהיה שמופיע בגמרא.

משנה ד'

מי שישב בדרך מתי? בין השמשות. האם ידע באותו זמן שנמצא בתוך תחום העיר? לא. מתי נודע לו שהוא בתוך התחום? אחרי בין השמשות. האם יכול להיכנס לעיר להיות כבני העיר? לר' מאיר לא יכנס להיות כבני העיר מפני שלא ידע לפני ביה"ש שהוא נמצא בתוך התחום א"כ שביתתו הייתה במקומו, ולר' יהודה יכול להיכנס להיות כבני העיר מפני שאם היה יודע שהוא קרוב לעיר היה רוצה לקנות השביתה בעיר. מה היה עם ר' טרפון? שהיה מחוץ לעיר ולא ידע שהוא בתוך תחום העיר ורועי בקר אמרו לו בשבת בבוקר שהוא בתוך התחום, והוא נכנס לעיר.

משנה ה'

האם חפצי הפקר קונים שביתה? מחלוקת, לחכמים לא קונים שביתה וכל מי שמוצא אותם יכול להוליך אותם להיכן שהוא הולך. לר' יוחנן בן נורי קונים שביתה ואפשר להוליכם 2000 אמה ממקום שהם מונחים, מי דומה לחפץ הפקר? מי שישן. למה? כי אין בו דעת מתי שהוא ישן. לכן אדם שישן בדרך ויתעורר אחרי בין השמשות מה דינו? מחלוקת לר' יוחנן בן נורי כמו שחפץ הפקר קונה שביתה כך גם הישן קנה שביתה ויכול ללכת 2000 אמה, ולחכמים כמו שחפץ הפקר לא קונה שביתה כך בן אדם שישן

לא קנה שביתה ויש לו רק ד' אמות. מה הכוונה שיש לאדם ד' אמות? מחלוקת ושלוש שיטות בדבר, לחכמים 4 אמות לכל צד (ז"א שיכול ללכת 8 אמות), לר' אליעזר 4 אמות והוא באמצע (ז"א לכל צד 2 אמות), לר' יהודה ארבע אמות לצד שהוא בוחר.

משנה ד'

היו שניים מה הפי? שני אנשים שיש להם רק ד' אמות, ושני אמות האמצעיות משותפות לשניהם. האם יכולים לאכול ביחד? כן. מה צריכים להיזהר? שאחד לא יוציא לדי אמות של השני. היו שלושה למי יש אמות משותפות? לראשון עם האמצעי ולשלישי עם האמצעי. האם כולם יכולים לאכול ביחד? כן, מי מחבר ביניהם? האמצעי. האם יכולים הראשון והשלישי להעביר דברים אחד לשני? רק עם האמצעי. איזה מקרה מדמה לזה ר' שמעון? שלוש חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות לרשות הרבים והאמצעית עירבה עם הראשונה והשלישית א"כ אפשר לטלטל כל אחת לאמצעית אבל לא מהראשונה לשלישית ומהשלישית לראשונה. למה צריך לומר שיש פתחים לרשות הרבים? כי אם אין לכל חצר פתח נחשב לחצר אחת וצריכים לעשות עירוב אחד. ולמה צריך פתוחות זו לזו? כי אם לא א"א לערב ביחד. האם כולם מסכימים לדין של ר' שמעון? חכמים חולקים על ר' שמעון ואומרים שדווקא בשלושה שיש להם ד' אמות שהאמצעי יושב בין שניהם ויזכיר להם שאסורים להעביר, אבל בחצירות שמסתובבים שם הרבה אנשים יש חשש שישכחו ויטלטלו מהחצר הראשונה לשלישית.

משנה ז'

מי שבא בדרך וכו' מה היה? אדם היה בדרך ורואה שהולך לראות חושך, ובריצה יכול להגיע לאילן או גדר רק אין לו כוח לרוץ והמרחק הוא פחות מ 2000 אמה הקילו לו שיכול לקנות השביתה מרחוק ע"י שאומר ברור היכן השביתה שלו תהיה. לכן אם אמר שביתתי תחתיו? תלוי, אם יש שמונה אמות לא אמר כלום מפני שלא ברור איזה 4 אמות רצה, אבל אם יש פחות משמונה ז"א שיש אמה אחת ברורה ששם זה השביתה, קנה שם שביתה אם אמר שביתתי בעיקרו? קנה שביתה. מה הפי בעיקרו? הגזע של העץ. כמה יכול ללכת משחשיכה? 4000 אמה, 2000 עד למקום השביתה וממקום השביתה עוד 2000.

משנה ח'

מה הפי אם אינו מכיר? שלא רואה איזה אילן או גדר לקנות השביתה. או אינו בקי בהלכה, איזה הלכה? שבדרך הקלו לקנות שביתה מרחוק ובאמירה. ומה אמר? שביתתי במקומי. ואם לא אמר? גם יש לו שביתה. כמה יכול ללכת ממקומו? 2000 אמה ששם קנה השביתה. האם יכול ללכת קצת יותר מ 2000? מחלוקת לר' חנינא בן אנטיגנוס ש 2000 אמה הם עגולות הולך בדיוק 2000 אמה, אבל לפי חכמים שעושים 2000 אמה מרובעות מרוויח הזוויות שזה קצת יותר מ 2000 אמה.

משנה ט'

עירוב תחומים מה העיקר בפת או ברגליים? מחלוקת לר' מאיר העיקר בפת מפני ששם זה מקום הסעודה, ולכן ברגליים התירו רק לעני שאין לו פת. ולר' יהודה עיקר עירוב ברגליים שהוא בעצמו נמצא שם, ולכן כולם יכולים לערב ברגליים ולעשיר הקילו גם בפת שהוא יוכל לשלוח מישהו ולא יצטרך לילך לשם בערב שבת.

משנה י'

מי שיצא לילך, להיכן ללכת? להניח עירוב תחומים. למי? לעיר שמערבים בה. האם הניח העירוב? לא, חברו אמר לו לחזור כגון מחמת מזג האוויר, למי העירוב נחשב כעירוב? מחלוקת, לר' יהודה לבן אדם שלקח העירוב נחשב שעשה עירוב ולכל בני העיר אסור. הטעם? שלבן אדם עצמו הוא היה בדרך וזה כמו

שאוּמַר שְׁבִיתִי בְעֶקְרוֹ, אֲבָל לֹכֵל בְּנֵי הָעִיר הָרֵי לֹא הֵנִיחוּ בְשִׁבְלֵם עִירוֹב. לֹרִי מֵאִיר? מִפְּנֵי שֵׁשׁ לֹנוּ סִפְקָא
אִם זֶה נִקְרָא בְּדֶרֶךְ וְהִקִּילוּ לְעֶרְבֵי בְרַגְלֵי אִיִּי. הוּא נִהְיָ כְּמוֹ חֹמֶר גָּמֵל.

מִשְׁנֵה י"א

מִי שִׁיבָא חוּץ לְתַחוּם שְׁלוֹשׁ אֲמוֹת מֵה דִּינוֹ? אֲסוּר לוֹ לְהִיכְנֵס. מִי שִׁיבָא שְׁתֵּי אֲמוֹת אוֹ אִמָּה מִחוּץ לְתַחוּם
מֵה דִּינוֹ? מִחְלוּקֵת לְתִ"ק אֲפִי אִמָּה אַחַת לֹא יִכְנֵס לֹרִי אֲלֵעִזֵּר בְּגַלְלֵי שִׁיכּוֹל לְלַכֵּת 2 אֲמוֹת לְכָל צַד וְיִגִּיעַ
לְחֹזְרָה לְתוֹךְ הַתַּחוּם מוֹתֵר לוֹ לְהִיכְנֵס. הַנִּידוּן? אִם אוֹמְרִים הַבְּלַעַת תַּחוּמִּים מִלְתָּא הִיא. מֵה הַדִּין מִי
שֶׁהִחְשִׁיד מִחוּץ לְתַחוּם אִמָּה אַחַת? לְתִ"ק לֹא יִכְנֵס, לֹרִי שְׁמַעוֹן אֲפִי 15 אִמָּה רַחוּק מֵהַתַּחוּם יִכּוֹל לִיכְנֵס.
הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁמוּדְדֵי הַתַּחוּמִּים לֹא מִדִּיִּיקִים בְּמִדְדָה עַד 15 אֲמוֹת. אִזְ אִיִּיכ לְמָה בִּיצָא לֹא נִגִּיד שְׁעַד 15
אִמָּה יִכְנֵס? כִּי יִצָּא הוּא הִיא צְרִיךְ לְשֵׁים לֵב הִיכָן נִגְמַר הַתַּחוּם, אֲבָל מִי שֶׁהִחְשִׁיד לוֹ הוּא הִיא אֲנוּס.

פֶּרֶק ה'

מִשְׁנֵה י"ב

מֵהוּ הַלְשׁוֹן מְעַבְרִין? תּוֹסַפְתָּ, מִלְשׁוֹן עֵיבוֹר כְּגוֹן שְׁנָה מְעוֹבְרַת חוֹדֵשׁ מְעוֹבֵר, כְּמָה דְבָרִים יֵשׁ לֹנוּ פֶּה
שְׁעוּשִׁים תּוֹסַפְתָּ לְעִיר? בֵּית יוֹצֵא, פְּגוּם יוֹצֵא, גְּשָׁרִים, נִפְשׁוֹת, גְּדוּדִיּוֹת. מֵה הִפִּי נִפְשׁוֹת? בֵּית קְבָרוֹת.
גְּדוּדִיּוֹת? חוֹרְבוֹת. כְּמָה מַחִיצוֹת צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה בְּגְדוּדִיּוֹת? שְׁלוֹשׁ מַחִיצוֹת אוֹ שְׁתַּיִם עִם גַּג. בְּאִיזָה דְבָרִים
צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה שֵׁם בֵּית דִּירָה? גְּשָׁרִים וּנְפִשׁוֹת. מֵה הִפִּי בֵּית דִּירָה? בֵּיתן לְשׁוּמֵר. מֵה הִפִּי וּמוֹצִיאִים אֶת
הַמִּידָה כְּנִגְדָן? שֶׁאִם יֵשׁ בֵּית יוֹצֵא בְּקֶרֶן מְזֻרְחֵת דְרוּמִית גַּם מְזֻרְחֵת צְפוֹנִית מַחֲשָׁבִים בְּקוֹ יִשְׂרָאֵל מֵהַבֵּית
הַיּוֹצֵא, וְעוֹשִׂים אוֹתָהּ כְּמִין טַבְלָה מְרוֹבַעַת מֵה הִפִּי? שֶׁאִם הָעִיר עֲגוּלָה עוֹשִׂים אוֹתָהּ כְּמְרוֹבַעַת. מֵה
מְרוּיַח בְּזֶה? אֶת הַזְּוִיּוֹת (הַפִּינוֹת).

מִשְׁנֵה י"ג

מֵה זֶה קֶרְפֵּי? מִקּוּם שֶׁל 2/3 70 אִמָּה. הֵאֵם נוֹתְנִים קֶרְפֵּי לְעִיר? מַחְלוּקֵת לֹרִי מֵאִיר כֵּן לְחַכְמִים לֹא לְשְׁתֵּי
עֵיירוֹת? לְכוּ"ע נוֹתְנִים קֶרְפֵּי מִנִּין לּוֹמְדִים אֶת הַדִּין שֶׁל קֶרְפֵּי? וּמְדוּתָם מְקִיר הָעִיר וְחוֹצָה, תָּן לוֹ חוּץ.
בְּשְׁתֵּי עֵיירוֹת כְּמָה קֶרְפֵּי נוֹתְנִים? שְׁתַּיִם, כְּמָה יִכּוֹל לְהִיּוֹת הַמְרַחֵק בֵּין שְׁתֵּי הָעֵיירוֹת? עַד 141 1/3 אִמָּה
וְזֶה נִקְרָא עִיר אַחַת.

מִשְׁנֵה י"ד

מֵה הִפִּי שְׁלוֹשָׁה כְּפָרִים הַמְשׁוּלְשִׁים? שֵׁשׁ שְׁנֵי כְּפָרִים מְשֻׁנֵּי הַצְּדָדִים וּבְמִרְחָק שֶׁל עַד 2000 אִמָּה יֵשׁ
בִּינֵיהֶם עוֹד כְּפָר. מֵה הַדִּין בְּכָפָרִים הַנִּי"ל? בְּגַלְלֵי שְׁאִין 2000 אִמָּה בֵּין שְׁנֵי הַצְּדָדִים לְאִמְצַעֵי רוֹאִים כְּאִילוֹ
הָאִמְצַעֵי יוֹרֵד וּמִילָא אִם יֵשׁ עַד 141 1/3 אִמָּה בֵּין הַכְּפָר הַצְּדָדִי לְכָפֵר הָאִמְצַעֵי מַחֲשָׁבִים אֶת שְׁתֵּי הַכְּפָרִים
עִם הַכְּפָר הָאִמְצַעֵי לְעִיר אַחַת. מֵה מְרוּיַחִים? שְׁכַל עִיר מוֹדְדַת 2000 אִמָּה מְסוּף הָעִיר הַשְּׁנִיָּה.

מִשְׁנֵה י"ה

בְּאִיזָה חֶבֶל מוֹדְדִים הַתַּחוּם? שֶׁל 50 אִמָּה. לְמָה לֹא בְּפָחוֹת מ - 50 אִמָּה? מִפְּנֵי שֶׁהַחֶבֶל יִמְתַּח וְיוֹצֵא שְׁמְרוּיַח
בְּמִדְדָה. וְלְמָה לֹא בִּיּוֹתֵר? כִּי הַחֶבֶל לֹא יִהְיֶה מְסַפִּיק מִתּוֹחַ וְיוֹצֵא שְׁמַפְסִיד בְּמִדְדָה. אִיךְ מַחֲזִיקִים הַחֶבֶל
בְּמִדְדָה? כְּנֶגֶד הַלֵּב. הַטַּעַם? שְׁשִׁנְיָהם יִחְזִיקוּ בְּאוֹתוֹ מִקּוּם. מֵה הִפִּי מְבַלִּיעַ? שֶׁאִם יֵשׁ גִּיא אוֹ הַר אוֹ גְּדֵר לֹא
מַחֲשִׁיב אֶת כָּל הַהֲלִיכָה שֶׁל הַגִּיא וְהַהַר אֲלֵא מְבַלִּיעַ הַהַר אוֹ הַגִּיא עִם הַחוּט מְלַמְעֵלָה. מֵה הִפִּי וְחוֹזֵר לְמַדְתּוֹ?
שֶׁאִם הַהַר אוֹ הַגִּיא רַחְבִּים יוֹתֵר מ - 50 אִמָּה הוֹלֵךְ לְצַד אִיפָה שֶׁהַהַר נִהְיָ יוֹתֵר צָר וְשֶׁם מוֹדְדֵי פְעַמִּים וְחוֹזֵר
חֹזֵר וּמְמַשִּׁיךְ לְמִדּוֹד. עַד כְּמָה יִכּוֹל לְלַכֵּת לְצַד? עַד 2000 אִמָּה הַטַּעַם? שֶׁאִם יִלְכוּ יוֹתֵר אֲנָשִׁים יִרְאוּ
שֶׁהַמוֹדְדִים הוֹלְכִים לְשֵׁם וְיִגִּידוּ שְׁעַד שֶׁם זֶה בְּטַח בְּתוֹךְ הַתַּחוּם. מֵה עוֹשִׂים אִם הַהַר רַחֵב 50 אִמָּה עַד יוֹתֵר מ

- 2000 אמה? אז מקדרין. מה הפי' מקדרין? מנקבים. עם איזה חוט מקדרים? 4 אמות. היכן מחזיקים החבל במדידה? האדם שעומד למעלה ברגליים והאדם שעומד למטה כנגד לב יוצא שמרוויח חצי קומת אדם.

משנה ה'

מי יכול למדוד התחום? רק מומחה בדינים ובמדידות. מקום אחד קבע המומחה יותר רחוק מקום שני קבע מקום יותר קרוב, לפי מה הולכים? למקום שיותר רחוק. מה הפי' ריבה לאחד ומיעט לאחר? מומחה אחד ריבה מומחה שני מיעט. למי שומעים? למומחה שריבה. למה עבד ושפחה גם נאמנים? לומר עד איפה מגיע תחום שבת. למה תמיד מקילים בעירוב תחומים? כי זה מדרבנן.

משנה ו'

האם אפשר לעשות עירוב לכל העיר? תלוי עיר של יחיד אפשר, עיר של רבים אסור. הטעם? שבעיר של רבים אם יערבו כל העיר תשתכח דין איסור טלטול ברשות הרבים. איזה עיר של רבים כן מערבים את כולה? שהייתה של יחיד ונעשית של רבים. הטעם? שרק נהיו שם שישים ריבוא אבל אין רחוב רחב 16 אמה. מתי עיר של יחיד אין מערבים את כולה? אם הייתה של רבים ז"א שגרו שישים ריבוא ואח"כ אנשים עזבו את העיר בכל אופן נשאר עליה הדין של עיר של רבים. הטעם? שמא תחזור להיות עיר של רבים. כמה השיור שצריך לשייר ללא עירוב? מחלוקת, לר' יהודה חמישים דיורים, לר' שמעון 3 חצירות שבכל חצר שני בתים. איזה עיר היה בה 50 דיורים? עיר ששמה חדשה. היכן היא הייתה? ביהודה. האם השיור יכול לעשות עירוב בפני עצמו? כן.

משנה ז'

מה המקרה במשנתנו? אדם בערב שבת היה בצד מזרח או במערב וביקש מבנו שיערב לו לצד השני. מה הדין אם לביתו יש פחות מ - 2000 ולעירובו יותר מ - 2000? הולך לביתו, ואסור ללכת לעירובו. מה הדין אם קרוב לעירובו פחות מ - 2000 ולביתו רחוק יותר? הולך לעירובו ומהעירוב יוכל ללכת לביתו. למה אומרת המשנה ואסור לביתו? שאסור לו ללכת מביתו 2000 אמה לכל צד אלא רק מהעירוב. איך יכול להיות שקרוב לעירובו שבצד השני יותר מלביתו? שהוא נמצא בקרן זווית והבית שלו נמצא באלכסון מאיפה שהוא נמצא. מה הפי' הנותן את עירובו בעיבורה של עיר? ששם העירוב בתוך התוספת של העיר. מה הרוויח מהעירוב? כלום, כי גם ללא העירוב יכול ללכת 2000 אמה מחוץ לעיר. נתן העירוב מחוץ לתחום, מה הפי' פה התחום? עיבורה של עיר. האם אדם שמניח עירוב לצד אחד יכול ללכת יותר אמות ממי שלא הניח עירוב? לא. הטעם? שמה שמרוויח מצד אחד מפסיד מהצד השני.

משנה ח'

אדם שהלך 2000 אמה מעירו והגיע לתוך עיר אחרת מה הדין? עוצר איפה שנגמרו לו ה - 2000 אמה. ואם אדם הולך 2000 אמה והעיר נבלעת בתוך ה - 2000 אמה מה הדין? כל העיר נחשבת כ - 4 אמות. אדם שנותן עירוב בעיר אחרת כמה יכול ללכת? מחלוקת לחכמים מסוף העיר 2000 אמה לר' עקיבא ממקום העירוב 2000 אמה. למה אנשי עיר גדולה מהלכים את כל עיר קטנה? בגלל שהעיר קטנה נבלעת בתוך התחום. למה אנשי עיר קטנה לא מהלכים את כל עיר גדולה? כי ה - 2000 אמה נעצרים באמצע העיר.

משנה ט'

מה הדין אדם ששם העירוב במערה? אם זה מערה שיש בה דיורים, מחלוקת לחכמים סופר מסוף המערה 2000 אמה, לר' עקיבא סופר ממקום עירובו, מערה שאין בה דיורים לכו"ע סופר ממקום עירובו. שם העירוב

מעל המערה מה הדין? יש לו 2000 אמה ממקום העירוב לכו"ע. לפי מי נאמר המשפט נמצא קל תוכה מעל גבה? חכמים, מפני שלר' עקיבא אין הבדל. **מתי מודים חכמים לר"ע שאפי' שיש במערה דיורים ה - 2000 אמה נעצרים במערה?** אם אדם מדד 2000 אמה מעירו ונעצרו לו ה - 2000 אמות במערה. **היכן למדנו הדין הזה?** אנשי עיר קטנה אין מהלכים את כל עיר גדולה.

פרק ד'

משנה א'

מעיקר הדין האם נכרי אוסר לטלטל? לא, דירתו לאו שמה דירה. **מה דין חצרו? הפקר.** **מדרבנן מה דינו?** יותר חמור מישראל שרק להשכיר המקום יועיל. **למה חכמים גזרו?** שלא רוצים שישראל יגור עם נכרי בחצר שלא ילמד ממעשיו, ולכן אם ידע שבשביל לטלטל צריך לשכור המקום, והנכרי לא יסכים להשכיר לו מפני שחושש לכשפים לא יגור עם נכרי. **האם בישראל אחד עם נכרי גם גזרו?** מחלוקת, לר"מ גזרו אפי' בישראל אחד ולרבי אלעזר בן יעקב לא גזרו בישראל אחד רק בשניים. **מה הטעם?** שאחד יפחד לגור עם הנכרי שהם חשודים על שפיכות דמים.

משנה ב'

מהו צדוקי? שלא מאמין בתורה שבע"פ. **מה דין צדוקי?** מחלוקת לרבן גמליאל כישראל, לר' יהודה כנכרי, (וחיסורי מחסרא). **מהיכן מביא ר"ג ראייה לדבריו?** מהלשון שאמר להם אביו, **כפי מי אווז ר' יהודה?** כת"ק, **מה היה הסיפור עם הצדוקי?** שבמבוי בבית אביו של רבן גמליאל גר צדוקי והוא ביטל לר"ג רשותו, ולכן אמר להם ר"ג שיוציאו מהר כלים למבוי לפני שהצדוקי יוציא ויבטל את הביטול (ואחרי שהם מוציאים לא יכול לבטל). ולרבי יהודה אמר להם שיוציאו כל מה שצריך למבוי לפני שיצא היום והצדוקי יאסור עליהם.

משנה ג'

מה המקרה במשנתנו? אחד מאנשי החצר לא עשו עירוב. **מה כן עשה אותו אחד?** ביטל את רשותו בחצר. **אם ביטל רשותו בחצר האם גם את ביתו ביטל?** התנא של משנתנו סובר שלא. **לפי מי כן גם את רשותו ביתו?** לפי ר' אלעאי בשם ר' אליעזר. **לטלטל מהבית שלו מה הדין?** אסור, לא לו ולא להם. **לו למה אסור?** כי אם יוציא מביתו מבטל את הביטול. **ולמה להם אסור?** כי ביטל רק רשות החצר ולא של הבית וזה שתי רשויות. **מהבית שלהם?** מותר גם להם וגם לו, להם מותר כי החצר והבית רשות אחת, ולו מותר כי הוא כמו אורח שלהם. **מה הדין אם שאר בני החצר ביטלו הרשות לאחד?** הוא מותר כי זה רשות אחת והם אסורים. **למה שלא נגיד שהם אורחים אצלו ויהיה להם מותר לטלטל?** כי יחיד אצל רבים אומרים שנהיה אורח אבל לא רבים אצל יחיד. **מה הפי' היו שניים?** היו שני אנשים ששכחו ולא עירבו ושאר בני החצר ביטלו להם. **מה הדין?** הביטול של שאר בני החצר לא מועיל לשניים, כי אחד נשאר ואוסר על השני. **ואם אחרי שאר בני החצר ביטלו, ביטל אחד לשני?** גם לא יעזור כי הביטול של בני החצר לא היה ביטול.

משנה ד'

האם מותר להסתלק מרשות בשבת? כן. **האם מותר להקנות רשות בשבת?** לא. **האם אחד שמבטל רשות חצירו מה עושה מקנה או מסתלק?** מחלוקת, לב"ש הוא מקנה ולכן יכול לבטל רשותו רק מבעו"י, ולב"ה

הוא מסתלק מהרשות א"כ יכול לבטל גם בשבת. מעיקר הדין אם אדם שביטל הרשות והוציא בשוגג האם מבטל את הביטול? לא. הוציא במזיד? מבטל. האם גזרו שוגג אטו מזיד? מחלוקת לר' מאיר גזרו לר' יהודה לא גזרו.

משנה ה'

בעה"ב שהיה שותף, במה היה שותף? למסחר ביחד. מה הפי' לזה ביין ולזה ביין? שכולם היו שותפים בכלי אחד. מה הפי' לזה בין ולזה בשמן? שחלק מהשכנים היו שותפים בכלי אחד וחלק מהשכנים בכלי אחר. מה הדין לזה ביין ולזה ביין? לכו"ע אין צריכים לערב. לזה ביין ולזה בשמן? לת"ק צריכים לערב לר' שמעון אין צריכים לערב. מה נקודת המחלוקת? אם השכן ששותף עם כל השכנים מקשר בין כולם או לא.

משנה ו'

מה הפי' טרקלין? אולם גדול. חמש חבורות ששבתו איך גרים שמה? עשו מחיצות לא גבוהות עד התקרה. כמה פתחים יש לחצר? לכל חבורה יש פתח. מי עוד גר בחצר? דיירים אחרים חוץ מדיירי הטרקלין. כמה עירובין צריכים לעשות יושבי הטרקלין עם דיירי החצר? מחלוקת לבי"ש עירוב לכל חבורה כי המחיצות מפרידות לבי"ה בגלל שהמחיצות לא עד התקרה לכן מספיק עירוב אחד. מתי ב"ה מודים לבי"ש? אם המחיצות מגיעות עד לתקרה. איך נחשב טרקלין עם מחיצות עד לתקרה? חדרים ועליות.

משנה ז'

האחים השותפים מה הפי'? האחים שכולם שותפים יחד עם אביהם שאוכלים מכספו, או שותפים שאוכלים ממטבח אדונם. היכן הם אוכלים? לוקחים האוכל לביתם, היכן הם גרים? כולם גרים באותה חצר, מי עוד גר בחצר? עוד דיירים אחרים, מתי צריכים לערב כל אחד עירוב בנפרד? דווקא שיש שני תנאים שיש עוד דיירים, ומוליכים את העירוב לאחד מהדיירים ולא לבית של האבא. מה עושים אם אחד מהאחים לא עשה עירוב? צריך לבטל את רשותו לאחרים.

משנה ח'

חמש חצרות, איך הם בנייות? שכל חצר פתוחה למבוי ולא כל חצר פתוחה לשנייה מפני שיחשב כחצר אחת, ואין דין מבוי. מה הדין עשו עירובי חצרות ולא שיתוף? מותרים רק בחצירות. ואם עשו שיתוף אחרי עירוב חצירות? אפי' שזה אחרי העירוב זה מועיל ומותרים בזו ובזו, עשו עירוב חצירות ושיתוף מבואות ואחד שכח לעשות עירוב? מותרים גם בחצירות, הטעם? כי מעיקר הדין מספיק שיתוף מבואות רק עושים עירוב חצירות שלא לשכח התינוקות, אבל כאן עשו עירוב רק אחד שכח. אם עשו עירוב ושיתוף ואחד לא השתתף בשיתוף? מותרים רק בחצירות ובמבוי אסורים. הטעם? בגלל שכמו שאסור להוציא מהבתים לחצר ללא עירוב כך אסור להוציא מהחצר למבוי בלא שיתוף, ולא אומרים שחצר ומבוי רשות אחת היא.

משנה ט'

מה הפי' דריסת הרגל? שיש לחצר אחת זכות לעבור בחצר השנייה. האם דריסת הרגל אוסרת? מחלוקת ו-3 שיטות בדבר, לת"ק רק דריסת הרגל האסורה אוסרת. לר' עקיבא כל דריסת הרגל אוסרת. לחכמים אין דריסת הרגל אוסרת. מה הפי' דריסת הרגל האסורה? שבחצר שלה אסור לטלטל, מה הפי' המותרת? שבחצר שלה מותר לטלטל. היו שתי חצירות אחת לפניו מן השנייה הפנימית עירבה והחיצונה לא? לכו"ע הפנימית מותרת והחיצונה אסורה, עירבה החיצונה ולא הפנימית (ז"א דריסת

הרגל האסורה)? לת"ק ור"ע שתיהן אסורות, לחכמים החיצונה מותרת. ערבה זו לעצמה וזו לעצמה (דריסת הרגל המותרת)? לת"ק וחכמים שניהם מותרות. לר' עקיבא החיצונה אסורה בגלל דריסת הרגל. משנה ד'

עירבה החצר הפנימית לעצמה והחיצונה לעצמה ושכח אחד מן החיצונה ולא עירב מה הדין? הפנימית שאין לה דריסת הרגל מותרת והחיצונה אסורה כי שכח אחד ולא עירב לכו"ע. שכח אחד מן הפנימית ולא עירב (דריסת הרגל האסורה)? שתיהן אסורות הפנימית כי אחד שכח, והחיצונה כי יש דריסת הרגל האסורה (לפי ת"ק ור"ע), עשו שניהם יחד עירוב ושכח אחד מן הפנימית או מן החיצונה? הניחו העירוב בחיצונה לא משנה מי ששכח בין מן הפנימית בין מן החיצונה שתיהן אסורות, ואם הניחו את העירוב בפנימית שכח אחד מן הפנימית שתיהן אסורות הפנימית מפני שאחד לא עירב והחיצונה שיש דריסת הרגל האסורה אבל שכח אחד מן החיצונה הפנימית מותרת מפני שאצלה נמצא העירוב. אם היו שני החצרות של אדם אחד בכל חצר? לא צריכים לעשות עירוב לת"ק וחכמים. ולר"ע הפנימית והחיצונית צריכים לערב שלא יהיה דריסת הרגל על החיצונית. כפי מי הולכת המשנה? לפי ת"ק מפני שכל הדינים של המשנה תואמים את שיטת ת"ק.

פרק ד'

משנה א'

מתי חייבים לעשות שתי חצירות עירוב אחד? שאין מחיצה בין שתי חצירות, מתי חייבים לעשות שני עירובין? מתי שיש מחיצה ללא פתח. מתי אפשר לעשות או עירוב או שניים? שיש פתח וגם מחיצה, מה המעלה והחיסרון בעירוב אחד? המעלה שאפשר לטלטל מחצר לחצר, והחיסרון שצריך לשתף את כל בני החצר בעירוב, מה המעלה והחיסרון בשני עירובין? המעלה שלא תלויים בכל בני שני החצרות, והחיסרון שא"א לטלטל מחצר לחצר, לכן חצר שיש מחיצה ובמחיצה יש חלון מתי החלון נקרא פתח? אם החלון גדול ורחב 4 טפחים, וגבוה מהרצפה עד עשרה טפחים, כמה מערבים? אחד או שתיים. למה אם אין התנאים הנ"ל זה לא פתח? כי זה לא נוח לשימוש, וא"כ כמה מערבים? מערבים אחד ולא שניים.

משנה ב'

כותל שבין שתי חצירות מתי נחשב למחיצה? שגבוה עשרה טפחים, האם צריך שיהיה גם רחב 4? לא. א"כ למה המשנה אומרת רחב 4? בשביל הדין הבא במשנה, שאם היו על הכותל פירות כל אחד יכול לאכול ולהוריד לחצירו אבל לא להוריד ולהביא אליו לביתו, ואם הכותל לא רחב 4 אין לכותל דין רשות ומותר להוריד כל אחד אפילו לביתו. מהו רוחב פתח? עד 10 אמות, יותר מ- 10 אמות? זה לא פתח זה פרצה. כותל גבוה 10 ורחב משהו? עושים שני עירובים, נפרץ יותר מ- 10 אמות? רק עירוב אחד. נפרץ פחות מ- 10 אמות? אם רוצים עירוב אחד ואם רוצים שני עירובין. מה המעלה בעירוב אחד? שאפשר לטלטל מחצר לחצר, מה המעלה בשני עירובין? שלא צריך הסכמת כל הדיירים שבשתי החצרות.

משנה ג'

חריץ שבין שתי חצירות האם זה מחיצה? דווקא עמוק עשרה ורחב ארבעה. למה בחריץ צריך שיהיה רחב 4? כי פחות מארבעה מדלג בקלות ולא נחשב למחיצה, כמה עירובין עושים אם יש כזה חריץ? שתי עירובין ולא אחד. קש או תבן שמלא בחריץ מבטל המחיצה? לא, מפני שלא מבטל הקש או התבן, עפר או צורות? מבטלים החריץ ומערבים עירוב אחד ולא שניים.

משנה ד'

מהו הרוחב של נסר שאדם עובר בקלות מעל חריץ? 4 טפחים. לכן אם הניח נסר רחב 4 טפחים מה הדין? זה נהיה כמו מחיצה עם פתח, וכמה מערבים? רצו ואם רצו שניים, היכן עוד שייך להניח נסר בתור פתח? שתי גזוזטראות שביניהם מפרידה רשות הרבים. מה הדין אם הנסר פחות מארבעה? זה לא נחשב פתח שאדם חושש לעבור עליו, ומערבים שניים ואין מערבים אחד.

משנה ה'

מה הפי' מתבן? ערימה של תבן מרובעת, מתי זה נחשב מחיצה? אם זה גבוה עשרה, האם מותר לתת לבהמות לאכול? כן, מה החידוש? שלא חוששים שזה יתמעט כ"כ הרבה יותר מ- 10 אמות ויצטרכו עירוב אחד לכולם, ואם נתמעט מ- 10 טפחים, מתי יתמעט? בערב שבת, לכן צריכים לעשות עירוב אחד.

משנה ו'

במה אפשר לעשות שיתופי מבואות? בכל חוץ ממים ומלח, הטעם? כי מים ומלח לא נחשבים כאוכל. במה אפשר לעשות עירובי חצרות? רק בפת. הטעם? שאדם נמשך אחר פת, ע"י מי אפשר לזכות בשיתופי מבואות? ע"י אנשים שהם לא ברשותו כגון: בנו הגדול ואשתו (שאינו ברשותו שאמרה שאינה ניזונת ומעשה ידיה שלה) וכו'. ע"י מי אי אפשר לזכות בשיתופי מבואות? אנשים שברשותו כגון: עבדו הכנעני ובנו הקטן וכו'. הטעם? כי נשאר ברשותו וצריך להעביר רשות.

משנה ז'

כל כמה זמן אדם עושה עירוב? פעם אחת להרבה שבתות. אם נאבד אוכל מהשיתופי מבואות ממה וממי אפשר להוסיף ולזכות? אם נשאר מהעירוב מאותו מין שנתנו מקודם נותן אפילו משלהם ולא צריך להודיע, וממין אחר נותן משלו ומזכה ע"י אחר לדיירים ולא צריך להודיע. אם הגיעו עוד דיירים באיזה חצר מדובר? שיש לה שני פתחים לשתי מבואות. מה צריך לעשות? שואלים לאיזה מבוי רוצה לערב. מה הכלל מתי שצריך להודיע? אם זה עירוב חדש, שזה לא מאותו מין ולא נשאר מהעירוב הקודם אבל אם יש אחד מהתנאים הנ"ל זה נקרא המשך עירוב ואין צריך להודיע.

משנה ח'

כמה השיעור של שיתופי מבואות? אם יש עד 18 אנשים גרוגרת לכל אחד, ואם יש 18 אנשים או יותר? 18 גרוגרות לכולם, שזה שיעור שתי סעודות.

משנה ט'

על מה מדברת פה המשנה? על משנה ח'. האם רבי יוסי חולק? לא. מה החידוש של ר' יוסי? שאם נשאר עירוב לא צריך כשיעור לעשות עירוב חדש. למה עושים עירוב חצרות הרי מספיק שיתופי מבואות? שהילדים לא ישכחו את הדין של עירובי חצרות, ולכן לא צריך לעשות שיהיה בהמשך כשיעור.

משנה י'

במה עושים שיתופי מבואות? בכל חוץ ממים ומלח. הטעם? כי מים ומלח לא נחשב כאוכל. במה עושים עירובי חצרות? רק בפת. איזה פת? לר' אליעזר אפי' פרוסה ולר' יהושע שיהיה ככר שלם. (וזה מה שאומר ר' אליעזר בכל מערבים עולה גם על עירובי חצירות שמערבים בכל פת אפי' פרוסה).

משנה י"א

האם מעות קונות מדרבנן? לא. האם הקילו בעירובי חצרות? מחלוקת לר' אליעזר כן לחכמים לא. האם חנווני ונחתום מזכים? לר' אליעזר כן לחכמים לא. הטעם? מפני שאומר לו שיזכה, יתכוון להקנות לו ע"י

המעות, ומעות לא קונות מדרבנן, וזה המחלוקת אם בעירובין הקלו. **ובשאר אדם?** גם אם רק זיכה קונה. הטעם? מפני שזה כמו שעושהו שליח. **מה אומר רבי יהודה?** שבעירובי חצרות מערבים גם לאדם שלא מדעתו ובעירובי תחומים מערבים רק מדעתו. **הטעם?** שעירובי חצרות זה זכות שיכול לטלטל, ועירובי תחומים זה יכול להיות חובה שאם האדם רוצה לילך בשבת לכיוון אחר מהעירוב. **באיזה חצר מדובר?** שיש רק פתח אחד למבוי אבל חצר שיש 2 פתחים למבוי צריך לשאול, מפני שזה גם יכול להיות חובה בשבילו שרוצה להיות שותף עם בני המבוי השני.

פרק ח'

משנה א'

למה עושים עירוב תחומים? רק לדבר מצווה כגון לילך לבית האבל או לבית המשתה. מתי עירוב תחומים קונה שביתה? בבין השמשות. עד מתי אפשר לערב עירוב תחומים? בין השמשות. מי יכול להשתתף בעירוב של בני העיר? כל מי שידע על העירוב לפני ביה"ש. הטעם? שיש ברירה והוברר הדבר שזה מה שהוא רצה מערב שבת.

משנה ב'

כמה השיעור של עירוב תחומים? 2 סעודות לכל אחד. לפי איזה 2 סעודות שבת או חול? מחלוקת לר' מאיר כשני סעודות של חול, לר' יהודה כשני סעודות של שבת. מי מחמיר? שניהם להקל וחולקים אילו סעודות שיעורן יותר קטן. מה הפירוש מכיכר בפונדיון מארבע סאין בסלע? ככר שנקנה במטבע פונדיון בזמן שמוכרים כמות של ארבע סאין חטים בסלע. איך אנו מבררים השיעור של הכיכר? שארבע סאין בסלע יש לנו כמות ומחיר, וככר בפונדיון יש לנו רק מחיר, שנדע כמה אחוזים זה המחיר (פונדיון מסלע), נדע כמה אחוזים זה הכמות (כיכר מארבע סאין), מה הפירוש שתי ידות לכיכר משלוש לקב? שתי שלישי ככר, שעושים כאלו שלוש ככרות מקב חטים, כמה פונדיונים יש במעה? 2, כמה מעות יש בדינר? 6, כמה דינרים יש בסלע? 4. א"כ כמה הוא פונדיון מסלע? $1/48$ כמה קבין יש בסאה? 6, כמה קבין יש ב-4 סאין? 24, כמה זה $1/48$ הכיכר מארבע סאין? חצי קב, האם בלחם נמצאים חצי קב חטים? לא, רק רבע קב, כי רבע קב לוקחים על הטרחא של האפייה, כמה ביצים זה קב? 24, כמה זה רבע קב? 6 ביצים, לר' שמעון כמה זה הכיכר השלם? $1/3$ קב שזה 8 ביצים כמה זה שתי ידות לכיכר? $2/3$ משמונה שזה $51/3$ ביצים, מה הפי' לבית המנוגע? שכל הנכנס לבית המנוגע, נהיה מיד טמא, ולטמא הבגדים שעליו זה דווקא כשיעור אכילה של חצי כיכר, לר' שמעון זה 4 ביצים, ולר' יוחנן בן ברוקה זה 3 ביצים, מה הפי' לפסול את הגווייה? מדרבנן אוכל אוכלים טמאים נפסל גופו מלאכול תרומה עד שיטבול, השיעור לפסול הגוף זה רבע ככר, לר' יוחנן בן ברוקה 1.5 ביצה, לר' שמעון 2 ביצים.

משנה ג'

מה היה בחצר? עמוד. איזה תנאים צריך? גובה- 10 טפחים וקרוב למרפסת 4- טפחים ואין 10 טפחים בגובה עד למרפסת א"כ שייך למרפסת. ואם גבוה פחות מעשרה טפחים? אם חסר אחד מהתנאים שייך לשניהם. חוליית הבור והסלע גבוהים 10 טפחים ויש את התנאים הנ"ל מה הדינים? כמו העמוד.

משנה ד'

באיזה דוגמאות מביאה המשנה לגבי מקומות שלא שמים שם עירוב: בית שער, גג, אכסדרה, (סכך על 4 עמודים בלי קירות), מרפסת עם סככה. מה הדין במקומות הנ"ל? אם הניח שם העירוב לא עירוב והדר שם לא אוסר על בני החצר. איזה עוד דוגמאות? מקום לאכסון התבן, דיר בהמות, מחסן עצים (מוקצה). מה הדין במקומות הנ"ל? ערוב והדר שם אוסר עליו. מה אומר ר' יהודה? שאם בעל הבית השאיר לעצמו מקום במחסן והניח שם חפצים מוקצה, הדר שם, לא אוסר על בעל הבית.

משנה ה'

מי שהולך לשבות בעיר אחרת האם אוסר? מחלוקת ותלוי, לר' מאיר אוסר בין נכרי בין ישראל, לר' יהודה נכרי וישראל לא אוסרים, לר' יוסי נכרי אוסר ישראל לא אוסר, לר' שמעון אפי' הניח את ביתו

והלך לשבות באותה העיר שיכול לחזור לא אוסר. מה הטעם של ר' יוסי? שנכרי יכול לחזור בשבת וישראל לא חוזר בשבת. הטעם של ר' שמעון? שלא מתכוון לחזור. הטעם של ר' מאיר? שדירה ללא בעלים אוסרת. הטעם של ר' יהודה? שדירה ללא בעלים לא אוסרת.

משנה ד'

בור שבין שתי חצרות האם מותר למלאות ממנו מים בשבת? מפני שהוא שייך לשתי החצרות רק אם עשו מחיצה יהיה מותר למלאות. איזה מחיצה צריך לעשות והיכן? גבוהה עשרה טפחים ומחלוקת היכן צריך לעשות המחיצה, לת"ק 9 טפחים למעלה מן המים וטפח אחד בתוך המים, או מחיצה מלמטה 9 טפחים בתוך המים ואחד מחוץ למים או שהמחיצה בבור ואפילו שלא נוגעת במים. מי מביא המחלוקת של ב"ש וב"ה. רבן שמעון בן גמליאל מה סוברים ב"ש? שרק מחיצה מלמטה שהכול בתוך המים וטפח אחד בחוץ מה סוברים ב"ה? כמו ת"ק מה סובר ר' יהודה? שלא צריך מחיצה מפני שיש מעל הבור הכותל שמפריד בין שתי החצרות.

משנה ז'

איזה דין יש לאמת המים שעוברת בחצר? תלוי ומחלוקת במה זה תלוי? אם יש גובה 10 טפחים ורוחב ארבעה דינה ככרמלית כמו המקום שמשם באה, ואם אין גובה 10 ורוחב 4 דינה כרשות היחיד. מה המחלוקת? לת"ק – צריך לעשות מחיצה גבוהה 10 טפחים בכניסה וביציאה בשביל שתהיה רשות היחיד, ולר' יהודה כותל שעל גבה תדון משום מחיצה. איזה ראייה מביא ר' יהודה? שבעיר אבל היו ממלאים מאמת המים על פי היתר הזקנים בשבת ולא עשו לה מחיצה בכניסתה וביציאתה. מה ענו לו חכמים? שלא היה בה עומק 10 טפחים או רוחב ארבעה לכן האמה הייתה רשות היחיד כרשות שהיא עוברת בתוכה.

משנה ח'

מה הפי' גזוזטרא? מרפסת מה יש מתחתיה? נהר איזה רשות הנהר? כרמלית. האם מותר למלאות מהנהר? לא זהו איסור דרבנן להעביר מכרמלית לרשות היחיד. מה אפשר לעשות כדי שיוכלו למלאות ממנו מים? מחיצה גבוהה עשרה טפחים ורחבה 4 טפחים. האם נוגעת במים? לא א"כ איך זה מועיל? אומרים "גוד אחית" שרואים את המחיצה כאילו יורדת עד למים. איפה צריך לעשות מחיצה למעלה או למטה? בין למעלה ובין למטה. איזה עוד דין מביאה המשנה? שיש שתי גזוזטראות זו למעלה מזו, ולעליונה יש מחיצה והתחתונה השתתפה איתה בעשיית המחיצה שתיהן מותרות למלאות רק אם עירבו כי אומרים "גוד אחית". ואם לתחתונה יש מחיצה והעליונה לא השתתפה? שתיהן אסורות עד שיערבו מפני שיש לתחתונה דריסת הרגל האסורה, ואם השתתפה? זה כמו שהעליונה עשתה והתחתונה השתתפה.

משנה ט'

איזה שטח אדמה סאתיים של מים נבלעים? 4 אמות האם מותר לשפוך בחצר פחות 4 אמות? אסור הטעם? מפני שהמים יצאו לרשות הרבים ויוצא שמעביר מרשות היחיד לרשות הרבים א"כ מה יעשה ואיפה? גומא שמחזיקה סאתיים עד הנקב של התעלה, ולא משנה היכן חפרו את הבור רק שאם עשה הגומא מבחוץ צריך לשים קרשים מעל הגומא, משום מראית העין, מבפנים לא צריך לשים קרשים.

משנה ד'

מה הפי' ביב? תעלה. מה יש מעליה? קרשים. איזה אורך קרשים? 4 אמות, היכן נמצאת התעלה? ברשות הרבים. האם מותר לשפוך לתוכו מים? לרבי אליעזר בן יעקב - כן, לחכמים - לא, ואפי' גג או חצר מאה אמה לא ישפוך עפ"י הביב כי יש תנופה למים ויצאו לרשות הרבים, באיזה אופן כן יכול לשפוך? שופך מגג עליון לגג מתחתיו והמים יורדים לביב שאין להם כבר תנופה. ואם יש חצר 2 אמות ואכסדרה 2 אמות? מצטרפים ל - 4 אמות.

משנה ה"א

למי מותר לשפוך מים לגומא? רק למי שעשה גומא, למי אסור? לדיירים שלא עשו גומא והגומא רחוקה מהם. הטעם? שיראה שהחצר מתלכלכת מהמים המלוכלכים ויוציא הכלים עם המים מהבית לשפוך בגומא, ויעבור איסור דרבנן, אבל לדיירים שהגומא קרובה אליהם החצר לא תתלכלך ולא חוששים שילך לשפוך בחצר. ואם עשו עירוב בחצר? גם לאילו שלא עשו גומא מותר לשפוך מפני שהם מותרים לטלטל בחצר.

פרק ט'

משנה א'

האם מותר לטלטל מגג לגג? לר"מ ור' שמעון מותר לחכמים אסור. מה הטעם של ר"מ? שאין תשמישם תדיר, ולכן נחשבים לרשות אחת. מאיזה גג לגג לר"מ אסור לטלטל? אם אחד גבוה מחבירו או נמוך 10 טפחים. הטעם? גזירה שמא יבוא לכתף בתל גבוה 10 טפחים ברה"ר. האם מותר לטלטל מגג לחצר או לקרפף? לר"מ וחכמים אסור לר' שמעון מותר. מה הטעם של ר' שמעון? שגג חצר וקרפף אין תשמישם תדיר ולכן נחשבים רשות אחת. איזה כלים אסור לטלטל מגג לחצר או לקרפף אפי' לר' שמעון? כלים ששבתו בבית. הטעם? שהבית תשמישו תדיר והוא אינו רשות אחת עם הגג והחצר והקרפף.

משנה ב'

מה הפי' גג גדול סמוך לגג קטן? שיש גג גדול מוקף מחיצות ויש לו פתח לגג קטן. האם מותר להוציא כלים מהבית? לגג הגדול מותר כי הקטן הוא כפתח הגג הגדול ולא אוסר עליו. ולגג הקטן אסור מפני שאין מחיצה בינו לגדול אי"כ הגדול אוסר על הקטן. מה הדין חצר גדולה שנפרצה לקטנה? כנ"ל. מתי גם לקטנה מותר לטלטל? אם נפרצה בשבת. הטעם? כיוון שהותרה למקצת שבת הותרה לכל השבת. חצר שנפרצה לרשות הרבים מה דין החצר? לכו"ע נחשב ככרמלית. מה המחלוקת בין ר' אליעזר וחכמים? על מקום הכותל רבי אליעזר כרה"ר שסובר שצידי רשה"ר כרה"ר, וחכמים סוברים שמקום הכותל כרמלית שסוברים צידי רשה"ר לאו כרה"ר.

משנה ג'

מה הפי' חצר או בית שנפרצו משתי רוחות? שנפרץ מהכותל של מזרח ומהכותל של צפון באותה זווית כמה נפרץ? אפי' פחות מ - 10 אמות ובבית צ"ל שאין תקרה ע"ג מקום הפרצה בגלל שאם יש תקרה אומרים פי תקרה יורד וסותם. למה לא אומרים שפחות מ - 10 אמות זה פתח? כי לא הדרך לעשות פתח בזווית. איזה עוד מקרה מביאה המשנה? מבוי שנטלו קורותיו או לחייו. מתי הם ניטלו? בשבת. מה דין

החצר לגבי טלטול? לעתיד לבוא לכו"ע אסור. לאותה שבת? לר' יהודה לאותה שבת מותר בגלל שכיוון שהותרה למקצת שבת הותרה לכל השבת. ולר' יוסי גם לאותה שבת אסור מפני שבביטול מחיצה לא אומרים כיון שהותרה. למה בנפרצה חצר גדולה לקטנה כן אומרים כיון שהותרה? מפני ששם זה רק משום ביטול עירוב וכיון שהעירוב היה למקצת השבת הותר לכל השבת.

משנה ד'

האם במקום מפולש ברה"ר אומרים פי תקרה יורד וסותם? לר' יהודה אומרים לחכמים לא אומרים. לכן מה הדין בעליה מעל שני בתים? לר' יהודה מטלטלין, לחכמים אין מטלטלין. מה הפי' גשרים המפולשים? גשרים שמתחתיהם יש שתי מחיצות שפתוחות משני הצדדים. אפשר לעשות שיתופי מבואות במבוי מפולש? לר' יהודה כן משום שמדאורייתא שתי מחיצות זה רשות היחיד. ולחכמים לא מפני שרשות היחיד מדאורייתא זה שלוש מחיצות. האם לר' יהודה צריך לעשות משהו למבוי? כן קורה או לחי מכל צד. איך אפשר לתקן המבוי לחכמים? צד אחד עושים צורת הפתח וצד שני לחי או קורה.

פרק י'

משנה א'

המוצא תפילין בשבת ברשות הרבים איך יכניסם? מחלוקת לת"ק זוג זוג ע"י שמלבישם לר' גמליאל שני זוגות ביחד. מה הטעם? לת"ק, שבת זה זמן תפילין רק מדרבנן גזרו שלא ינחום שמא תיפסק רצועת התפילין ולכן יותר מזוג אחד לא יכול ללבוש משום בל תוסיף, ולר' גמליאל שבת זה לא זמן תפילין ולכן אסור לטלטלם אבל משום בזיון התפילין חכמים התירו להביאם דרך מלבוש ויש מקום לשני תפילין לכן יכול להכניס שניים שניים. באיזה תפילין מדובר פה? בישנות שהרצועות קשורות בהם כדין. מה הדין בחדשות? בחדשות שרצועותיהן לא קשורות לא צריך להביאם. מה הפי' מצאן צבתים? קשורים זוגות זוגות. כריכות? כמה זוגות קשורים יחד. איך יביאם? מחכה עד שחשיכה ואז יביאם. מתי לא צריך לחכות עד שיחשך? בסכנה. סכנה ממה? גזירת שמד שאסור להניח תפילין. מה עושה? מכסן שלא יישארו בביזיון. באיזה סכנה כן מביאם? סכנת ליסטים שחושש שאם יחכה עד שיחשך יבואו לסטים מביאם פחות פחות מד' אמות.

משנה ב'

ר' שמעון אומר, על מה עולים דבריו? על סכנת ליסטים שאומר תנא של משנה א' שמביאם פחות פחות מד' אמות אומר ר' שמעון הוא לא מביא לבד אלא ע"י שמביא לחבירו, וחבירו לחבירו. מה הטעם של ר' שמעון? שמא יבוא להעביר ד' אמות. מה הטעם של ת"ק? שבהרבה אנשים זה נראה מפורסם וזה זלזול בשבת. מה הפי' וכן בנו? שנולד לו בן בשדה וצריך להביאו לעיר. מה הדין בחפצי הפקר? מחלוקת לר' יהודה לא קונים שביתה ולכן יכולים להוליכה ע"י חבירו לחבירו אפי' מחוץ לתחום. מה סוברים אמרו לו? שחפצי הפקר קונים שביתה במקומם לכן לא יכולים להוליך החבית מחוץ לתחום מהיכן שהיא מונחת. מי זה האמרו לו? ר' יוחנן בן נורי.

משנה ג'

מהו גובה רשות הרבים? עד 10 טפחים. האם יש איסור להעביר חפץ שאגדו בידו מרשות לרשות? איסור דרבנן, שמא יעביר גם לא אגדו בידו. איזה רשות האסקופה? כרמלית. איזה איסור יש להעביר מרשות הרבים לכרמלית? דרבנן. היה קורא בספר על האסקופה וכו' גוללו אצלו מה הטעם? מפני שיש שני שבותין גם להעביר מרשות הרבים לכרמלית זה שבות, וגם אגדו בידו זה רק שבות. היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מה הדין? אם לא הגיע עד עשרה טפחים מותר בגלל שזה מקום פטור, ואם הגיע לעשרה טפחים תלוי אם הבניין הולך בשיפוע שהספר נח, מחלוקת שת"ק אומר שבגלל שיש שבות אחת של אגדו בידו הופך על הכתב משום בזיון ולרי' שמעון אם זה לא איסור דאורייתא תמיד יכול לגלול אצלו, ואם זה בבנין ישר גוללו אצלו כי זה לא נח ברשות הרבים.

משנה ד'

זיז שלפני החלון היכן עומד? בולט החוצה מחלון גבוה יותר מעשרה טפחים ברה"ר, איזה רשות הזיז? מקום פטור. האם מותר להניח על הזיז או לקחת מהזיז חפצים? מותר לקחת, ולהניח דווקא כלי זכוכית שנשברים, שאם יפלו לרה"ר ישברו ולא ייקח אותם בחזרה לביתו, האם מותר לאדם לעמוד ברשות אחת ולטלטל ברשות שנייה? פה במשנתנו מובא שמותר רק שיזהר שלא יעביר יותר מד' אמות ברה"ר (ובמשנה ט' מובא שיטת ר' מאיר שאפי' אדם עומד בכרמלית אסור לו לטלטל ברשות היחיד).

משנה ה'

איזה עוד דוגמאות של העברה מרשות היחיד לרשות הרבים יש? שאדם עומד ברשות אחת ומשתין לרשות השנייה, או שיורק לרשות השנייה. מה סובר ר' יהודה? שאפי' שאדם עיגל רוק בפיו בשביל לפלוט אותו אסור לו ללכת 4 אמות ברשות הרבים, כי מטלטל 4 אמות ברשות הרבים.

משנה ו'

האם מותר לעמוד ברשות היחיד ולשתות ברשות הרבים או להיפך? רק אם מכניס ראשו ורובו למקום ששותה. הטעם? שאם לא יש חשש שמא יעביר אליו את השתייה. וכן בגת לעניין מה? לעניין מעשר, שהדין שאם אדם שותה בגת זה שתית עראי ולא חייב במעשר, ואם מוציא מחוץ לגת זה שתית קבע, לכן גם בגת אם ראשו ורובו בפנים פטור ממעשר ואם רק ראשו בפנים חייב במעשר שמא יוציא מהגת ויתחייב במעשר. מה זה מזחילה? גג בולט מהקיר ליד התקרה בשיפוע בשביל שהמים לא ירטיבו את הבית, רק ירדו רחוק יותר. מה רוחב המזחילה? פחות משלושה טפחים, לכן איזה רשות היא? רשות היחיד כמו הגג שמחוברת אליו. מה זה צינור? שעובר ליד הגג ולא מחובר לגג. איזה דין יש לצינור? מקום פטור. א"כ מהמזחילה איך מותר לקחת מים? דווקא למטה מעשרה טפחים. הטעם? שאם ישים קרוב למזחילה מעביר מרשות היחיד לרשות הרבים. ומצינור איך שותים? יכול גם קרוב לצינור בכלי או בפיו כי מעביר ממקום פטור.

משנה ז'

בור ברשות הרבים וחוליינו גבוהה עשרה טפחים מה דין הבור? רשות היחיד. מה דין האוויר מעל הבור? רשות היחיד (מפני שבוקע ועולה עד לרקיע). האם לחלון שע"ג מותר להעביר דברים? מותר הטעם? שאפי' שיש מרחק בין החלון לבור יוצא שמעביר מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור. איזה עוד דוגמא נותנת המשנה? אשפה ברה"ר גבוהה עשרה טפחים (ויש איצטרותא בגמי').

משנה ח'

אילן שהוא מסיך על הארץ באיזו צורה? שהענפים נהיים כמו מחיצות מסביב. מה הגובה של האילן? עשרה טפחים. הרוחב? לפחות 4 טפחים. האם זה נהיה רשות היחיד? אם הענפים לא גבוהים מהקרקע 3 טפחים אומרים לבד. איזה עוד תנאים צריך? שיהיה פחות מבית סאתיים מפני שלא הוקף לדירה, ושהענפים יהיו קשורים ביתדות לארץ שלא יזוזו. למה אסור לשבת על שורשים גבוהים יותר משלושה טפחים? כי הוא משתמש באילן וחוששים שמא יתלוש. אם השורשים גבוהים פחות משלושה טפחים? מותר לשבת. הטעם? כי זה לבד ונחשב כקרקע. מה הפי' הדלת שבמוקצה? הדלת שבחצר האחורית. מה הפי' חדקים שבפרצה? קוצים שבפרצה. מה הפי' מחצלות? תערובת של קנים בצורת שתי וערב, האם מותר לנעול בהם? תלוי אם גבוהים מן הארץ מותר ואם לא אסור, הטעם? כי לא ייחדם לכך. מה הטעם של הדלת שבמוקצה? כי נראה כבונה ואם מניח אותה מעל הארץ נראה כדלת.

משנה ט'

האם מותר לאדם לעמוד ברשות אחת ולפתוח ברשות שנייה? מחלוקת לר' מאיר אסור לת"ק מותר. איזה סיפור מביאים חכמים? שהיה שוק של מפטמי בהמות וכל מי שרצה בשר פתח ולקח. איזה רשות היה השוק? כרמלית. האם כולם מסכימים שהיה השוק של מפטמי בהמות? רק לת"ק אבל לר' יוסי היה שוק של צמרים. מה זה משנה איזה שוק זה היה? כי בשר צריך לשבת אבל צמר לא צריך בשבת ובכל אופן מותר.

משנה י'

כמה סוגי נגרים יש? 4. על כמה נגרים מדברת המשנה? 1. למה יכול לשמש נגר שיש בראשו גלוסטרא? לשחוק פלפלים. מה הפי' גלוסטרא? עיגול של ברזל בסוף הנגר. למה משתמשים בו אנשים? לנעול דלת. מתי היו נוהגים כך והיכן? בטבריה, ומחלוקת מתי, לר' אלעזר בהתחלה נהגו בו היתר ורבן גמליאל והזקנים אסרו להם, ולר' יוסי בהתחלה נהגו בו איסור ורבן גמליאל והזקנים התירו להם. מה סובר ר' אלעזר? שאסור מה סובר רבי יוסי? שמוותר.

משנה י"א

האם יש שבות במקדש? לא. מה אסור במקדש? איסור דאורייתא. במדינה? גם איסור שבות. מה הפי' נגר קשור ותלוי? שקשור עם חוט ולא נוגע ברצפה. האם נועלים בנגר קשור ותלוי במקדש? כן. במדינה? כן. הטעם? שלא נראה כבונה, אלא שעשוי לנעול. מה הפי' נגר הנגרר? שקשור עם חבל ונגרר על הרצפה. מה הפי' נגר המונח? שלא קשור ומונח על הרצפה. האם נועלים בנגר הנגרר במקדש? כן. במדינה? מחלוקת לת"ק אסור לר' יהודה מותר. הטעם של ת"ק? שזה שבות ולכן אסור. הטעם של ר' יהודה? שלא מחזי כבונה. האם נועלים בנגר המונח במקדש? מחלוקת לת"ק אסור לר"י מותר. במדינה? אסור. מה הטעם של ת"ק? מפני שזה בונה וזה מלאכה. ולר' יהודה מה הטעם? שרק מחזי כבונה וזה רק איסור שבות. מה הם דרגות הנגרים? הקל ביותר קשור ותלוי שמוכח שעשוי לנעול, אחריו נגר הנגרר, ואחריו שיש בראשו גלוסטרא, ואחריו נגר המונח.

משנה י"ב

מה זה ציר? שמחבר בין הדלת לארון וכדו'. איזה ציר יותר חשוב? עליון. למה? כי אם לא יהיה את הציר התחתון הדלת לא תיפול. האם מותר להחזיר ציר התחתון במקדש? כן. במדינה? מחלוקת לת"ק אסור לר' יהודה מותר. ציר העליון במקדש? מחלוקת לת"ק אסור לר' יהודה מותר. במדינה? לפי כולם אסור.

משנה י"ג

מה הפי' רטייה? תחבושת. האם מחזירים אותה במקדש? תלוי, אם הוא הוריד את הרטייה ורוצה להחזיר, במקדש כן במדינה לא, ואם רוצה להניח חדשה אסור. הטעם? שמה שהתירו להחזיר בשביל שירצה להורידה לעשות העבודה שלא תהיה חציצה, אבל לתת חדשה זה לא צורך עבודה. מה הפי' נימה? מיתר של כינור. איזה קשר מותר לקשור במקדש? מחלוקת לתנא במשנתנו אפי' קשר כי זה לא של קיימא ולרי' שמעון במשנה ט"ו רק עניבה, מפני שבקשר ממש יכול לבוא לידי איסור דאורייתא. היכן בכינור? באמצע. האם מותר לקשור במדינה כינור? לא. באיזה יבלת מדובר פה? יבשה. של מי היבלת? של בהימה. במה אפשר לחתוך? ביד ולא בכלי. איפה מדובר? במקדש. מה הדין במדינה? אסור אפי' ביד. הטעם? שזה איסור שבות שאם עושה זאת בכלי חייב משום גוזז.

משנה י"ד

כהן שיש לו פצע ביד האם מותר לו לעבוד? כן. בשביל מה צריך תחבושת? משום כבוד לעבודה. איזה תחבושת יש בשבילו? גומי. האם מותר לכרוך גומי במקדש? תלוי, אם בשביל תחבושת מותר, בשביל להוציא דם אסור. הטעם? שזה איסור דאורייתא. מה הדין במדינה? אסור. מה מפזרים על הכבש? מלח. בשביל מה? שלא יחליקו. איזה איסור יש בזה? שנראה כמתקן כלי. האם מותר לעשות זאת? כן. היכן היה בור הגולה? בבית המקדש. מה הפי' בור הגדול? בור גדול שהיה בבית המקדש. מה הפי' גלגל? שמים עליו חבל, ולחבל קשור דלי. מה האיסור בכזה בור? שמא יבוא להשקות גינתו מפני שמוציא מהבור הרבה מים. מה הפי' באר הקר? באר מים חיים שהיה בירושלים בשביל העולי רגלים. מתי אפשר למלאות מבאר הקר? ביו"ט. מי התיר למלאות מהבאר הקר? זכריה חגי מלאכי. למה דווקא ביו"ט? מפני שכאשר התירו, היה יו"ט.

משנה ט"ז

מה הסיפור במשנתנו? שרץ משמונה שרצים שנמצא במקדש. איך מוציאים אותו? לרבי יוחנן בן ברוקה כהן באבנטו, לרי' עקיבא בצבת של עץ. מה הטעם של ר' יוחנן בן ברוקה? שלא להשהות את הטומאה. מה הטעם של ר' עקיבא? שלא לרבות את הטומאה. מהיכן מוציאים אותו? מחלוקת, לרי' שמעון בן ננס מן ההיכל מן האולם וכו', לרי' עקיבא ממקום שמי שנכנס לשם במזיד מתי שהוא טמא חייב כרת, ובשוגג חייב חטאת. מה זה שאר כל המקומות? לרי' שמעון בן ננס, חוץ מן ההיכל והאולם ובין האולם ולמזבח לרי' עקיבא הלשכות. מה עושים אם מצאו טומאה בשאר מקומות? כופים עליו פסכתו (כלי נחושת). ר' שמעון אומר, על מה מדבר ר' שמעון? על משנה י"ג שהתנא התיר גם לקשור נימא במקדש. אומר ר' שמעון שלקשור אסור רק לענוב, כי בקשירה יכול לבוא ממש לידי איסור דאורייתא, ומה שאנו רואים שבתחומים שאפי' במדינה ר' שמעון התיר עד 15 אמות כי האמות האלו שייכים לאנשים מפני שהמודדים מחשבים פחות 15 אמה מפני הטועים. למה רק פה אומר זאת ר' שמעון? אחרי שהתנא גמר החילוקים בין המקדש למדינה.